

СОВЕТ
ШЛАНГОВСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШЛАНГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

с. Шланга

РЕШЕНИЕ

КАРАР

31 август 2022 ел

№19/1

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл жирлеге Уставы нигезендә, Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Кушымтада бирелә торган нигезләмәне Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә хакында» 15.11.2019 № 45/2 карары;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 22.05.2020 № 49/4 карары;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга

авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»12.08.2021 ел, № 11/2 карары.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә бастырып чыгарырга, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районының Шланга авыл жирлеге башлыгы

И.И. Якупов

Кушымта

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районы

Шланга авыл жирлеге
Советы карарына
31.08.2022 № 19/1

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели

1 статья. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге Уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) оwпз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;

4) суд тарафыннан Билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;

5) аңа карата суд хөкеменең законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлығын яисә Россия Федерациясенең халыкара килешүенә чит ил партиясе гражданлығын туктату, аның нигезендә чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына, чит ил гражданлығы (гражданлығы) яки а. яшәү рөхсәте яки чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ, Россия Федерациясе гражданы яки чит ил гражданы, Россия Федерациясенең халыкара килешүе нигезендә, жирле үз-үзенә сайланьрга хокукы. дәүләт органнары, Россия Федерациясенең халыкара килешүе белән башкача каралмаган булса.

8) сайлаучыларның фикерләре;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә юнәлеш;

11) " Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принципнары турында»2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәгән очракта;

12) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда;

13) жирлек башлығы, муниципаль район составында жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.».

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары че дән дә соңга калмыйча кабул ителә

3. Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советына әлеге гариза кергән көн тора.

4 Статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклығы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл җирлеге Уставы белән билгеләнгән очрақлардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 Статья. Депутат эшчәнлегенә формалары

1. Депутат эшчәнлегенә формалары булып тора:

а) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советы каравына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советы карарларын кертү;

г) депутат таләбен кертү;

д) депутат мөрәҗәгатә юнәлешә;

е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, жәмәгать берләшмәләренә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән тиешле вазыйфай затларга мөрәҗәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре-фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территорияль иҗтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шылангы авыл җирлеге Уставында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шылангы авыл җирлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырыла ала.

7 Статья. Депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл җирлеге Советы Регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл җирлеге Советы утырышында катнаша алмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы Рәисенә хәбәр итә.

3. Депутат хокуклары:

1) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл җирлеге Советында комиссиядә һәм тиешле вазыйфаларда сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге советын карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы тарафыннан төзелә торган Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә, килешә) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советының хокукый актлары проектларын кертү;

5) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге Советының карарлар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертү, көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертәргә;

6) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлегенә теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертәргә;

7) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнар мөрәжәгатъләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрегезне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы утырышлары протоколларының эчтәлегә белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы утырышында депутат әйткән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы комиссияләре эшендә катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 Статья. Депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен, аларның компетенциясе чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы яисә аның комиссияләре күрсәтмәсе буенча депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлегә Советы карарларының муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары тарафыннан үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Әлеге йөкләмәне үтәү нәтижеләре турында депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы утырышларында депутат таләбе белән җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы тарафыннан оештырыла торган яисә сайлана торган башка органнарның җитәкчеләренә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение җитәкчеләренә мөрәҗәгать итәргә хокуклы. аларның компетенциясенә кергән мәсьәләләр.

2. Депутат таләбе-депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы Карары буенча депутат таләбе буларак таныла торган мөрәҗәгәте. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма формада кертелә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы утырышында игълан ителә.

3. Җирле үзидарә органы, вазыйфай зат, депутат таләбе җибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе аңа Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән срокны алган көннән 10 көннән дә соңга калмыйча, язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Җавап органның җитәкчесе, вазыйфай заты, муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат таләбе җибәрелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы Җирле үзидарә органына, җирле үзидарә органының вазыйфай затына, муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчесенә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы билгеләгән срокка депутат кушуы буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирергә хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат мөрәжәгәте буларак депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мөрәжәгәте, оештыру-хокукий формасына бәйсез рәвештә муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мөрәжәгәте санала.
2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.
3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфай затлары, оешмалар тарафыннан депутат мөрәжәгәтләрән, оештыру-хокукий формасына бәйсез рәвештә һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.
4. Депутат мөрәжәгәтенә жавап мөрәжәгәтә куелган мәсьәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мөрәжәгәт жиберелгән вазыйфай зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.
2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрән карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.
3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегенә турында хәбәр итә.
4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгәтләрән тәмин итү буенча чаралар күрә:
алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дәрәс чишәргә ярдәм итә;
гражданнарны кабул итә;
жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлегенең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә.

Депутатның җәмәгатьчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 Статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен булдырыла торган депутат фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләренә һәм башка депутат берләшмәләрен булдыру, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Статья. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән мөнәсәбәте

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы, аның органнарының эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган хокукларның тулылыгына ия.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл җирлеге Советы депутатның сайлау округында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл җирлегендә, аның органнарының Шланга авыл җирлеге Советы карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында хәбәр тыңларга хокуклы.

3. Җирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка җирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутат тәкъдимнәре һәм критик кисәтүләр буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренә вәкилләклә органнары эше практикасын, җәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 Статья. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл җирлеге территориясендә җирле үзидарә органнарының, предприятиеләренә, оешмаларның, муниципаль милек

рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфай затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 Статъя. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статъя. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

- 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;
- 2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;
- 3) сайлаучыларны даими, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итү;
- 4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренен, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренен жавапларын вакытында карарга һәм аларга жавап бирергә;
- 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәргә;
- 7)» коррупциягә каршы көрәш турында " 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен, тьюларны, вазыйфаларны үтәргә;
- 8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
- 9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;
- 10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы

йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсэн яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнү;

2) түбәндәге очраклардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жыелышында катнашудан тыш, Идарәдә түләүсез катнашу, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре) Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәрнамәдән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү»;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль хокукый актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дөүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яисә жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 Статъя. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм ул депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтмәү;

3) Әгәр бу Белешмәләр Дөүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутатлык эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда үзенә танылган мәгълүматларны игълан итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсэн яки якын туганнына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга

авыл жирлеге Советы абруена зыян китерэ алырлык конфликтлы хэллэрдән сакланырга;

б) кызыксыну уятканда кызыксыну уятканда - бу турыда Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл жирлеге Советына, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Шланга авыл жирлеге Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советы кушуы буенча үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статъя. Депутат эшчәнлеген башкару гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре гамәлдәге законнар, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Уставы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Шланга авыл жирлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр срогы чыкканнан соң, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.